Sammen om de unge
- rusmidler, trivsel og fællesskaber

Skanderborg Rusmiddelcenter

Nye tider, nye og kendte udfordringer

- Tilgængelighed
  - Fysisk
  - SOME
- Pris
- Indhold/Styrke
- Forbrug - misbrug
- Trivsel – Mistrivsel
- Billetten til fællesskabet
- Bekymret for en ven

Internettet og de sociale medier

Udbud og pris i udvikling

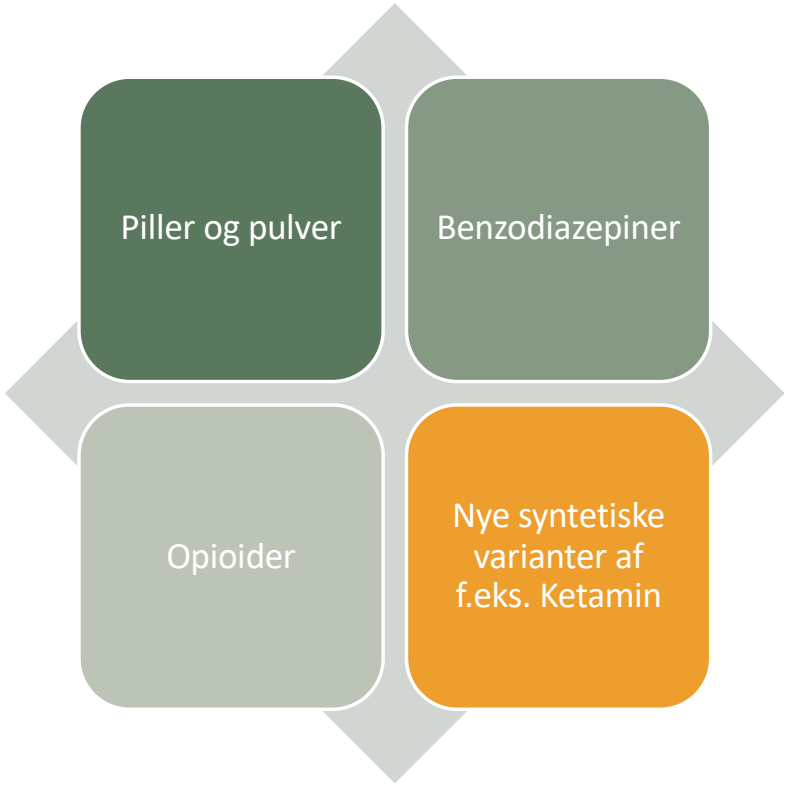

Nye målgrupper

Målgrupperne er på mange måder blevet bredere

Yngre

Forbrug - misbrug

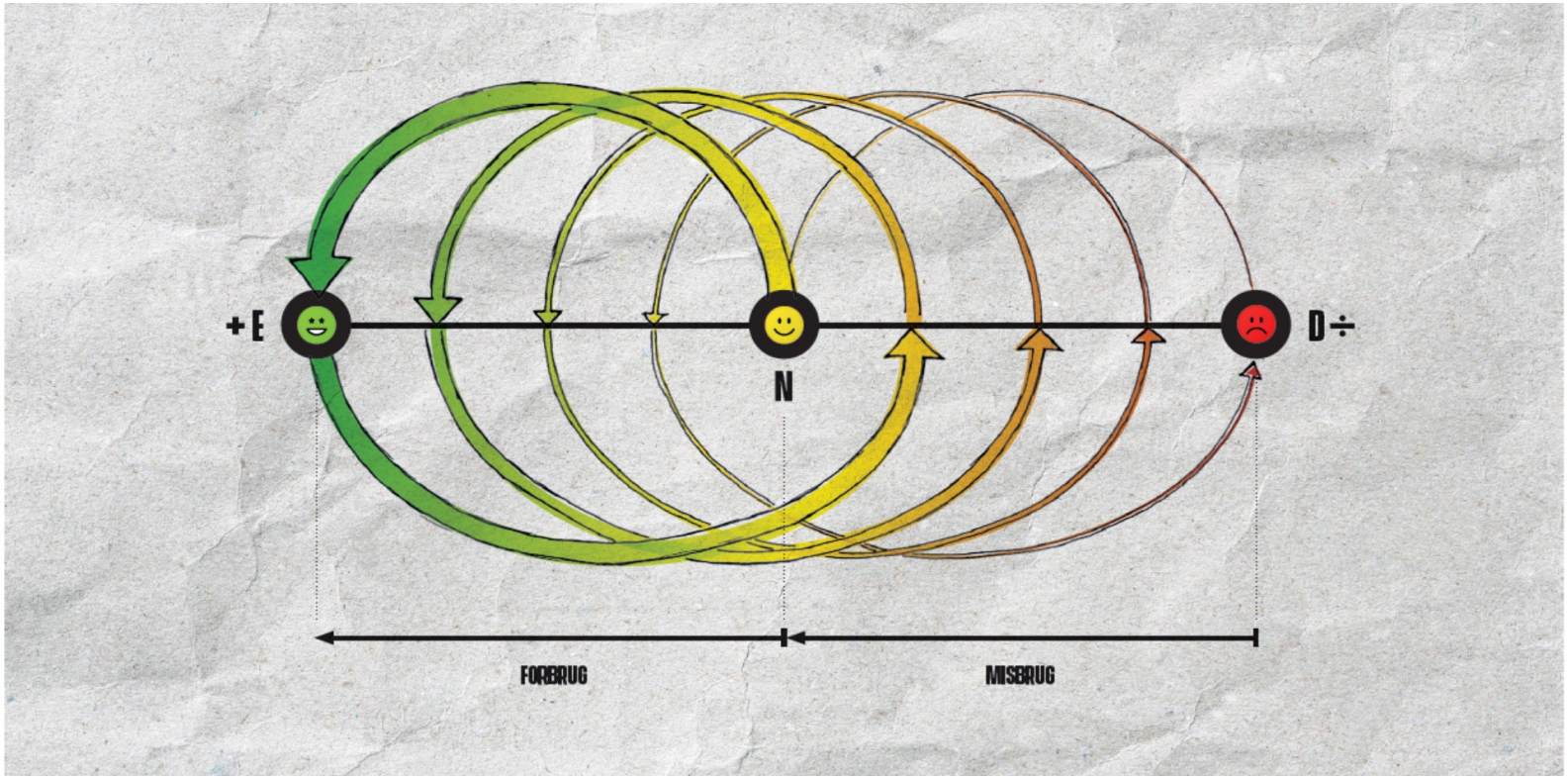

Hvad ruser unge sig med?

- Alkohol
- Hash
- Uppers, fx amfetamin, MDMA og kokain
- ”Nye” syntetiske stoffer
- Psykedeliske stoffer
- Alt ”godt” fra køkken-, kemikalie- og medicinskabet

Tegn, signaler & risikoadfærd

- Adfærd
- Mistrivsel
- Humørsvingninger
- Fravær, fysisk eller mentalt
- Indlæring
- Engagement
- Motivation
- Fysiske fremtoning
- Prioriteringer

Hash

Den akutte påvirkning (Skæv)	Den kroniske påvirkning (Hverdagen)
Optimistisk, tænker: ”Det går nok”	Opgivende, tænker: ”Det går ikke”
Fnisende og pjattende	Mere alvorlig og trist
Afslappet og imødekommende	Irritabel og opfarende
Udadvendt (typisk de første 30 min.)	Indadvendt
Fortæller om følelser og tanker	Lukker sig inde følelsesmæssigt
Får nye ideer til projekter	Tager intet initiativ
Syntes alt er spændene	Mister hurtigt interessen

Kokain, amfetamin

Den akutte påvirkning (Høj)	Den kroniske påvirkning (Hverdagen)
Godt humør, glæde, eufori	Udmattelse
Store pupiller	Modløs
Svedig	Depression
Rastløs, kan ikke sidde stille	Angst
Meget talende	Vægttab
Ingen sult, træthed eller smerte	Afhængighed
Aggressivitet	Irritabilitet
Forgiftning	Skaffe mange penge

Kontakten til den unge

- Relation - Tillid
- Møde den unge der, hvor den unge er
- Sige hvad man ser - Udtrykke sin bekymring
- Vedholdenhed/tålmodighed
- Anerkend den unge
- Tal med dine kollegaer

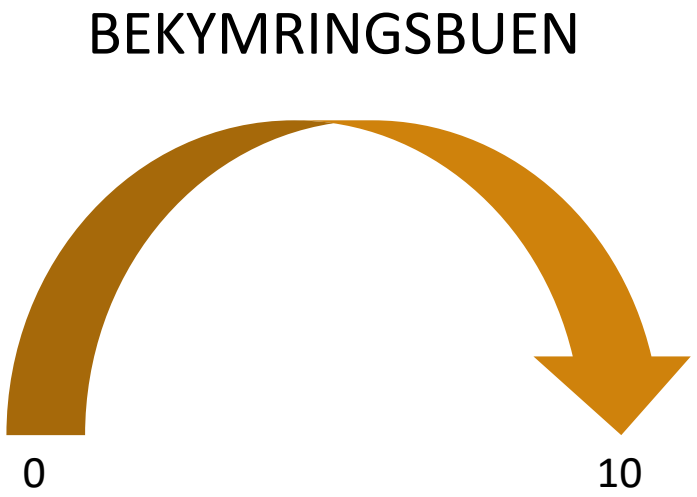

Anerkendelse

- At forstå mennesker som meningssøgende
- Den unge er ekspert i sit eget liv
- Forstå hvad den unge forstår (rusmidlet som løsningen på problemet)
- Vejen til en tillidsfuld relation, som giver os tilladelse til at stille forstyrrende spørgsmål, går gennem at føle sig forstået

"Adfærd, uanset hvor uhensigtsmæssig den måtte virke, giver mening, forståelse i den rette kontekst"

Gregory Bateson

Dialogen om rusmidler

- Vær nysgerrig og undersøgende
- Vær konkret
- Vær anerkendende
- Bring den unges egne perspektiver på banen
- Hold fast i eller gentag din bekymring
- Fokuser på den unges situation
- Stil åbne spørgsmål og lyt

*”Mange unge har udelukkende **negative erfaringer** med at tale med voksne om rusmidler”*

At stille spørgsmål

Lukkede spørgsmål

- Giver korte, afgrænsede svar,
- fx ja/nej, 12 år, ca. 2 gram

Åbne spørgsmål

- Er ”story starters”
- Starter ofte med hv-ord

Eksempler på åbne spørgsmål

- ”Jeg er nysgerrig på, hvornår hashen første gang kom ind i dit liv.”
- ”Hvordan prøvede du det første gang?”
- ”Hvad oplevede du, da du røg?”
- ”Hvad oplever du, når du ryger i dag?”

Spørg til rusmidlet som et element i det levede liv

Hvorfor ikke bare løfte pegefingeren?

”Det er svært at udvikle sig i et negativt defineret rum.”
Maturana

Refleksion

Hvordan kan vi tale med de unge så vi kvalificerer deres tænkning om deres forbrug af rusmidler?

tv@reagens.dk

At lytte og respondere

- Lyt på en måde, der viser din interesse
- Gentag det, der bliver sagt, eller det du har forstået
- Anerkend eksempelvis tanker eller handlinger, den unge har gjort sig
- Opsummer løbende ved at give den unge sine ord tilbage

Diskussionsfælden

Jo mere vi argumenterer for noget

Jo større risiko for udsagn mod argumentationen fra den unge

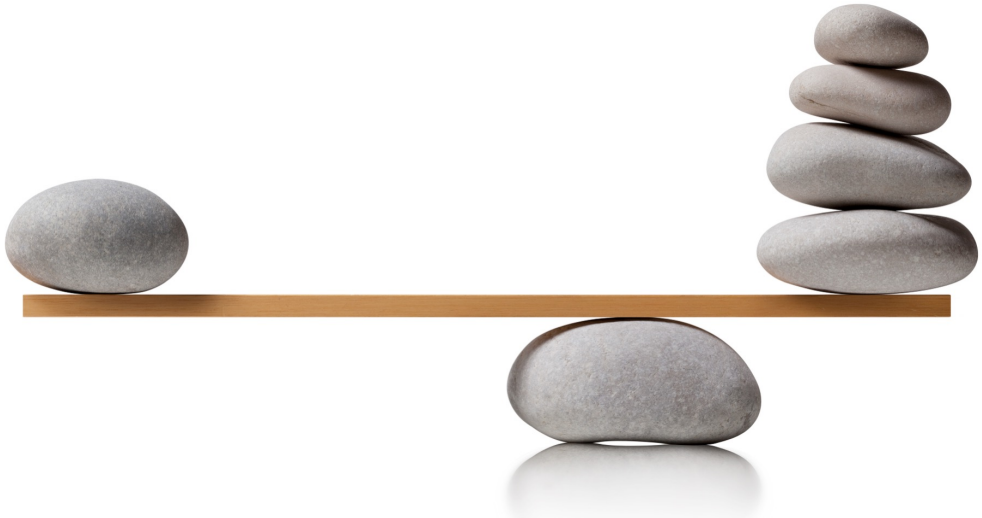

Unge påvirkes mest af egen argumentation
– og ønsker naturligvis ikke at tabe en diskussion

Fælder, man måske kan falde i…

- At argumentere for forandring – forsøge at overtale
- At påtage sig ekspertrollen
  – give indtryk af at have svarene og belære den unge
- At kritisere, bebrejde og bruge negative etiketter
  - Chokere den unge
- At have travlt – for tidligt fokus

Anbefalinger

- Øv dig i at prøve at forstå hvad den unge forstår
- Vær nærværende, autentisk og tilstede så den unge kan mærke dig
- Vær (nænsom)nysgerrig og lyt
- Hold fast i eller gentag din bekymring

Beskyttende faktorer

- Forældre og eller andre ”fornuftige” voksne der er til at tale med
- Sunde fællesskaber
- Fritidsinteresser, fx sport, hobbyer eller andet den unge er engageret i – være del af noget meningsfuldt
- Uddannelse
- Drømme og mål
- Fritids job
- Trivsel

Samarbejde på tværs

- Netværk på tværs er væsentligt
- Kommune
- Organisationer
- Institutioner
- Forældre

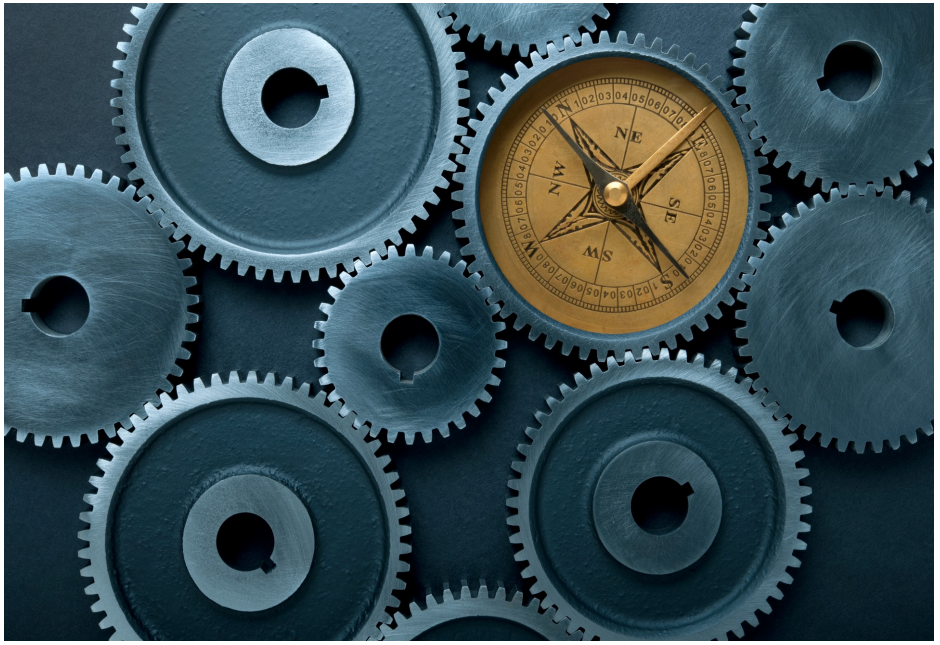

Erfaringer

- Uddannelses forum
- Forpligtigende samarbejdsaftale mellem:
  - Ungdomsuddannelserne (13)
  - 10 klasserne
  - Ungdommens Uddannelsesvejledning Odense og Omegn
  - SSP Odense
  - Børn- og Ungeforvaltningen, Odense Kommune
  - Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Odense Kommune
  - Unge & Rusmidler
- Overgang mellem grundskole og ungdomsuddannelser

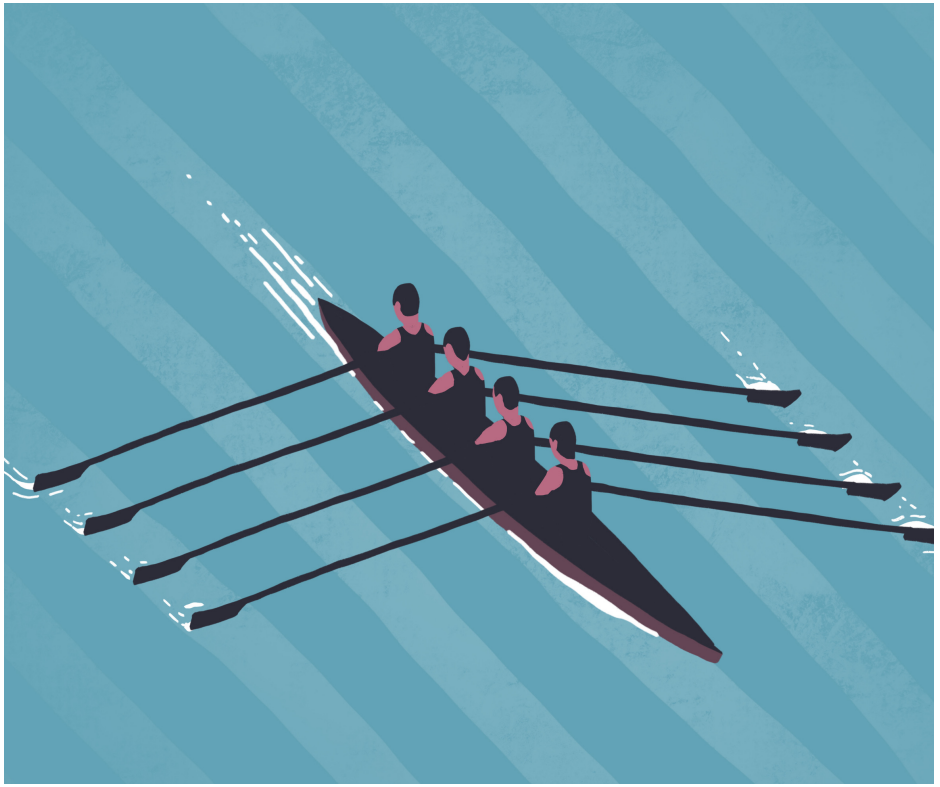

Aktiviteter

- Aktive rusmiddelpolitikker
- Opkvalificering af fagpersoner
- Videns baseret dialog oplæg til elever
- Forældre oplæg
- Sparring
- Undervisnings materiale pakke
- Uge 47
- Fyr ikke en fed uddannelse
- Etc.

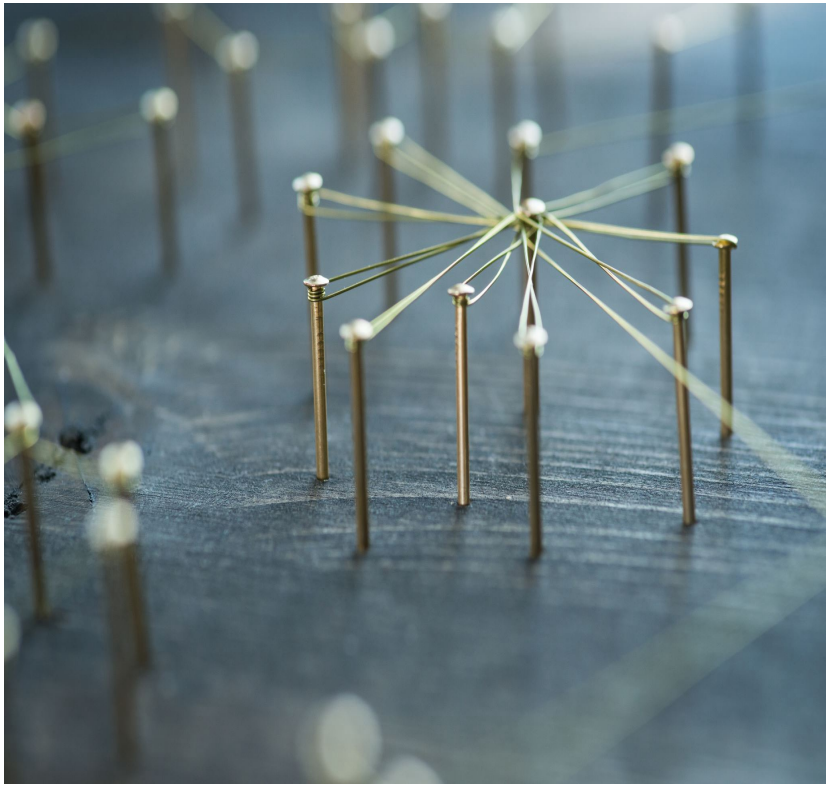

Aktiv rusmiddelpolitik

- Politikken udarbejdes i proces med inddragelse af elever, ansatte og ledelse
- Politikken præsenteres for nye elever og ansatte
- Der afholdes årlige arrangementer hvor politikken præsenteres
- Politikken er tilgængelig og synlig
- Politikken revitaliseres i fast kadence med indragelse af elever, ansatte og ledelse
- Politikken anvendes ved konkrete problemstillinger
- Der er ledelsesmæssig ejerskab og opbakning
- Kompetence udvikling af medarbejdrere

Anbefalinger; Unge - forældre - hjem

Hvad vil vi gerne have af de unge

- Træf valg på et oplyst grundlag
- Vær kildekritisk
- Tag stilling

Hvad er vigtigt?

- Tal sammen i hjemmet – Den konstruktive dialog
- Udvis Interesse og vær nysgerrig
- Lyt til hinanden

Refleksion

- Hvad er jeres ideer til hvordan dette kunne se ud i Skanderborg?
- Hvordan bygger vi bro til rusmiddelcenteret?

tv@reagens.dk